

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	art.175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz.1870 z późn.zm.)
Jednostka kontrolowana	Gmina Suchy Dąb i jej jednostki organizacyjne
Adres jednostki kontrolowanej	83-022 Suchy Dąb, ul. Gdańska 17
Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	od 13 do 21 września 2017 r.
Przedmiot kontroli	Realizacja dochodów związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2016 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach
Okres objęty kontrolą	2016 rok
Kontrolę wpisano do książki kontroli	13.09.2017 r., poz.7
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Barbara Kamińska, Wójt Gminy Suchy Dąb
Skład zespołu kontrolującego	Aleksandra Kujawska, starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku
Upoważnienie	nr 61/2017 z dnia 7 września 2017 r. podpisane przez Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku z upoważnienia Wojewody Pomorskiego
Ocena skontrolowanej działalności	Pozytywna

Ustalenia kontroli

Zakres przedmiotowy kontroli obejmował: prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2016 r. przeznaczonych na wypłatę świadczeń wychowawczych w ramach programu „Rodzina 500 plus” (rozdział 85211 § 2060) oraz dofinansowanie zadań własnych, realizowanych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (rozdział 85295 § 2030), a także realizację dochodów związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej w 2016 r., z tytułu opłat za świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (rozdział 85228).

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. nr 185, poz.1092) kontrolę przeprowadzono pod względem legalności i rzetelności w oparciu o dowody źródłowe stanowiące podstawę wypłat z rachunków bankowych w konfrontacji z wyciągami bankowymi, zapisami w ewidencji księgowej, sprawozdaniami budżetowymi, a także zawartymi umowami.

I. Prawidłowość wydatkowania i rozliczenia dotacji celowych

Na podstawie sprawozdania Rb-50, informacji o otrzymanych i wykorzystanych dotacjach nieobjętych Rb-50 oraz ewidencji księgowej i dokumentacji źródłowej, kontrolująca dokonała analizy wydatkowania dotacji celowych z budżetu państwa przekazanych Gminie Suchy Dąb w 2016 r. w zakresie objętym kontrolą.

Plan dotacji w przedmiocie kontroli przedstawiał się następująco:

Dział	Rozdz.	Nazwa zadania	Paragraf	Plan po zmianach	Wykonanie	Zwrot
852	85211	Realizacja programu „Rodzina 500 plus”	2060	2.428.885,00	2.418.743,50	10.141,50
852	85295	Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	2030	50.000,00	49.981,84	18,16
RAZEM	x	x	x	2.478.885,00	2.468.725,34	10.159,66

Niewydatkowaną kwotę 10.159,66 zł wynikającą z rozliczenia dotacji, Gmina zwróciła 10 stycznia 2017 r. (wyciąg bankowy nr 6/2017) w ustawowym terminie na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 oraz informacji o otrzymanych i wykorzystanych dotacjach nieobjętych Rb-50 w przedmiocie kontroli, były zgodne z prowadzoną analityczną ewidencją księgową.

1. Realizacja programu „Rodzina 500 plus” – rozdział 85211 § 2060

Podstawa prawna przyznawania i rozliczania dotacji celowej z budżetu państwa na powyższe zadanie określona została w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r. poz.195 z późn.zm.).

Na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej w 2016 r. Gmina otrzymała dotację w rozdziale 85211 § 2060 w wysokości 2.428.885,00 zł (w tym do 31 maja w rozdziale 85295 § 2010 w wysokości 427.385,00 zł) z przeznaczeniem na wypłatę świadczeń wychowawczych oraz na koszty obsługi zadania (2% przyznanej dotacji).

Zadanie realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Dębnie.

Kontrolująca ustaliła, że przepływ środków z gminy do jednostki realizującej zadanie był nieregularny tj. w terminach od 3 do 7 dni. Pani Barbara Kamińska, Wójt Gminy Suchy Dąb, w pisemnym wyjaśnieniu złożonym w dniu 20.09.2017 r. poinformowała, że „*Gmina przekazuje środki finansowe z otrzymanych dotacji z budżetu państwa na realizację programu Rodzina 500 plus do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zgodnie z comiesięcznym zapotrzebowaniem przez Kierownika GOPS i przekazywanym do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku. W danym zapotrzebowaniu na środki wskazywana jest również data wypłaty świadczeń, która wynika z ustalonego wcześniej harmonogramu wypłat. W przekazywaniu środków do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gmina wywiązuje się zgodnie z ww. zapotrzebowaniem*”.

Na podstawie wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków ustalono, że środki zostały wykorzystane do wysokości 2.418.743,50 zł (99,58 % planu dotacji), w tym na wypłatę świadczeń wychowawczych „Rodzina 500 plus” 2.370.165,80 zł oraz koszty obsługi 48.577,70 zł.

W związku z niewykorzystaniem dotacji w kwocie 10.141,50 zł (0,42 % planu dotacji), otrzymanej w 2016 r. na świadczenia Rodzina 500 plus, Pani Mirosława Dombrowska, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suchym Dębnie, w pisemnym wyjaśnieniu złożonym w dniu 21.09.2017 r. poinformowała, że „Zwrot obejmował kwotę 10.141,50 zł przeznaczoną na realizację świadczeń wychowawczych rządowego Programu Rodzina 500+ w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku otrzymania decyzji od Marszałka Województwa Pomorskiego, które do 31.12.2016 r. nie doszły do skutku”.

Wydatki w ewidencji księgowej ujęto następująco:

130-852-85211-3110-11 – świadczenia społeczne – 2.370.165,80 zł wydatkowano na świadczenia wychowawcze 500+ przysługujące od kwietnia do grudnia 2016 r. rodzinom mającym ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na dzieci na podstawie 367 wydanych decyzji w okresie od kwietnia do grudnia 2016 r.

W przypadku, gdy świadczenia wychowawcze przysługiwały za niepełny miesiąc kalendarzowy, jednostka wypłacała świadczenia w wysokości przysługującej za część miesiąca, zgodnie z zapisami art.5 ust.2 ww. ustawy o pomocy państwa(..).

Decyzje przyznające świadczenie wychowawcze 500+ były natychmiast wykonane, sporządzano zestawienia do wypłat przysługujących świadczeń. Świadczenia wychowawcze 500+ księgowano pod listą poszczególnych wypłat.

130-852-85211 – koszty obsługi wyniosły łącznie 48.557,70 zł tj. 2 % otrzymanej dotacji (zgodne z art.52 ww. ustawy) i obejmowały:

- wynagrodzenia osobowe pracowników wraz z pochodnymi – 28.356,25 zł (§ 4010, § 4110, § 4120), które dotyczyły:
 - wynagrodzeń 1 pracownika zatrudnionego na umowę o pracę od 31.03.2016 r. w zakresie wykonywania zadań związanych z realizacją świadczeń wychowawczych 500 plus, określonych w zakresie czynności i obowiązków pracownika;
 - dodatku specjalnego dla 1 pracownika, któremu powierzono dodatkowo obsługę świadczeń wychowawczych 500 plus w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2016 r., określonych w zakresie dodatkowych czynności pracownika;
- zakup materiałów i wyposażenia – 13.119,03 zł (§ 4210), w tym zakup laptopa (3.124,82 zł), komputera (3.364,05 zł), licencji do programu 500+ (492 zł), urządzenia rozdzielczego do sieci (69 zł) oraz zakup mebli: biurko, krzesło obrotowe, 2 szafki i kontenerki (3.203,09 zł), a także zakup papieru do ksero, druków, materiałów biurowych (2.866,07 zł);
- zakup usług zdrowotnych – 77,00 zł (§ 4280), badanie lekarskie i laboratoryjne nowozatrudnionego pracownika do obsługi programu;
- zakupu usług pozostałych – 5.489,70 zł (§ 4300), w tym usług pocztowych (1.069,20 zł) i bankowych (3.457,00 zł), a także dzierżawa kserografu (701,10 zł), transport mebli (221,40 zł) oraz wyrób pieczętek (41 zł);
- podróże służbowe – 180,72 zł (§ 4410), przejazd pracowników w marcu i maju na szkolenie w zakresie realizacji programu 500 plus;
- szkolenia pracowników – 1.355,00 zł (§ 4700), opłaty za szkolenie w zakresie świadczeń wychowawczych 500+ „Nowa ustawa” (369 zł) i sprawozdawczości programu 500+ (380 zł).

Dotacja na finansowanie zadania programu „Rodzina 500 plus” została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem i rozliczona prawidłowo.

Informację o realizacji programu Rodzina 500+ za okres 1 kwietnia do 31 grudnia 2016 r. przekazano do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w dniu 4 stycznia 2017 r.

2. Dofinansowanie zadania wynikającego z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – rozdział 85295 § 2030

Podstawy prawne przyznawania i rozliczania dotacji celowej z budżetu państwa na powyższe zadanie określone zostały w uchwale nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2015 r. poz.821).

Zadanie realizowane było na podstawie Umowy w sprawie wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na 2016 r.” zawartej w dniu 21 stycznia 2016 r. pomiędzy Wojewodą Pomorskim, a Wójtem Gminy Suchy Dąb, określającej zasady i warunki udzielenia dotacji celowej przeznaczonej na dofinansowanie zadania własnego o charakterze obowiązkowym.

Kwota dotacji określona w umowie wyniosła 30.000,00 zł w zakresie dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom go pozbawionym w roku 2016. Zobowiązanie Gminy to udział środków własnych w kosztach realizacji programu nie mniej niż 40%.

Aneks nr 1 i 2 do umowy, zwiększono kwotę dotacji do wysokości 50.000,00 zł z przeznaczeniem na zakup posiłku, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

Wkład własny Gminy w aneksie nr 1 do ww. umowy, ustalono (po zmianach) w wysokości nie mniej niż 20%.

Zadanie realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Dębnie.

Na podstawie ewidencji księgowej wydatków konto 130-852-85295-3110 (49.981,84 zł) i 130-852-85214-3110 (16.267,96 zł), prowadzonej przez GOPS ustalono, że całkowity wydatek poniesiony na realizację rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniósł 66.249,80 zł, w tym z dotacji budżetu państwa 49.981,84 zł.

Udział środków własnych Gminy wyniósł 16.267,96 zł, co stanowiło 24,56 % kosztów realizacji programu. Tym samym zachowany został układ finansowy zadania, ustalony ww. umowie.

Pomoc w zakresie dożywiania przeznaczono na:

- pomoc w formie zasiłku celowego (103 osoby objęte programem, w tym 11 uczniów i 9 dzieci do lat 7 oraz 83 osoby otrzymujące pomoc na podst. art.7 ustawy o pomocy społecznej) – koszt świadczeń pieniężnych na zakup posiłku wyniósł 38.600,00 zł, w tym z dotacji budżetu państwa 30.880,00 zł;
- pomoc w formie posiłku (80 osób objętych programem, w tym 74 uczniów i 6 dzieci do lat 7) – koszt posiłków wyniósł 27.107,80 zł, w tym z dotacji budżetu państwa 18.668,84 zł;
- pomoc w formie posiłku nie wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego (3 dzieci) – koszt posiłków wyniósł 542,00 zł, w tym z dotacji budżetu państwa 433,00 zł.

Listę uczniów z nazwiskami oraz adresami zamieszkania, wymagających pomocy w formie posiłku sporządzał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Dębnie.

Posiłki dla uczniów Zespołu Szkół w Suchym Dębnie, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Grabinach-Zameczku oraz Szkoły Podstawowej w Koźlinach, przygotowywano i wydawano w szkołach, do których uczęszczali uczniowie zamieszkali na terenie Gminy Suchy Dąb. W powyższym zakresie w 2016 r. GOPS zawarł z dyrektorami poszczególnych placówek szkolnych 6 umów, dotyczących dożywiania uczniów w okresie od stycznia do czerwca i od września do grudnia 2016 r.

Koszt jednego gorącego posiłku wynosił 1,90 zł, 5,50 zł i 9,50 zł (dla wychowanków przedszkola). Rozliczenie finansowe następowało miesięcznie poprzez wystawienie przez daną szkołę faktur wraz z listą uczniów/przedszkolaków, którzy korzystali z posiłku w danym miesiącu.

Natomiast na dożywianie uczniów z rodzin ubogich, uczęszczających do szkół poza Gminą Suchy Dąb, w 2016 r. GOPS zawarł 22 umowy z dyrektorami szkół. Rozliczenie finansowe nastąpiło miesięcznie poprzez wystawienie faktur oraz not księgowych (Zespół Szkół w Cedrach Wielkich).

Dotacja została prawidłowo i terminowo rozliczona do 31.12.2016 r.

II. Realizacja dochodów z tytułu opłat za świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Zasady udzielania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pobierania opłat za te usługi określone zostały w art. 50 ust.7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 163 z późn.zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. nr 189 poz. 1598 z późn.zm.).

Na dzień 31.12.2016 r. wykonanie planu dochodów budżetowych przez Gminę Suchy Dąb, w rozdziale 85228 przedstawia sprawozdanie Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów budżetowych, zgodnie z którym ustalono:

Rozdz.	§	Plan	Należności	Dochody wykonane		Dochody przekazane	Należności pozostałe do zapłaty	
				ogółem	w tym potrącone na rzecz gminy		ogółem	w tym zaległości
85228	0830	0,00	535,50	535,50	26,77	508,73	0,00	0,00

W 2016 r. jednostka nie zaplanowała dochodów z ww. tytułu. Zgodnie ze złożoną informacją, Pani Mirosława Dombrowska, Kierownik GOPS w Suchym Dębnie, poinformowała, że „Przyczyną niezaplanowania dochodów w rozdziale 85228 był brak osób ubiegających się o świadczenie usług opiekuńczych w styczniu i lutym 2016 r. oraz w 2015 r. nie występowały dochody z uwagi na całkowite zwolnienie z odpłatności osoby wobec, której były świadczone usługi”.

Kontrolująca ustaliła, że w 2015 r. były świadczone usługi opiekuńcze dla osoby z zaburzeniami psychicznymi i mimo nie wystąpienia dochodów z ww. tytułu (z uwagi całkowitego zwolnienia osoby z ponoszenia odpłatności ze względu na konieczność korzystania z dwóch rodzajów specjalistycznych usług), były podstawy, aby na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej na 2016 r., zaplanować przedmiotowe dochody.

Należności i dochody wykonane w kwocie 535,50 zł, wykazane w § 0830 sprawozdaniu rocznym Rb-27ZZ, wynikały z decyzji ustalających odpłatność za usługi oraz kart czasu pracy terapeuty świadczącego w 2016 r. specjalistyczne usługi dla jednej osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Po potrąceniu przez jednostkę 5% środków stanowiących dochód na rzecz Gminy, dochody budżetowe przekazano na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w wysokości 508,73 zł.

Należności przypisane w 2016 r. w kwocie 535,50 zł wynikały z 4 decyzji i kart pracy wystawionych przez podmiot świadczący ww. usługi. Odpłatność za usługi specjalistyczne wyniosła 7% (3,50 zł) od pełnego kosztu jednej godziny świadczonych usług (50 zł), w wymiarze 16 i 12 godzin miesięcznie (w okresie od marca do grudnia 2016 r.). Z uwagi na częsty pobyt w szpitalu osoby wobec, której świadczone były usługi, liczba godzin świadczonych usług była mniejsza od ustalonych decyzją, stąd mniejsze kwoty należności za ww. usługi.

Szczegółowej kontroli poddano wszystkie decyzje wydane w 2016 r. i wszystkie karty wykonania usług opiekuńczych za poszczególne miesiące 2016 r. w konfrontacji z zapisami w ewidencji księgowej. Stwierdzono, że osoba której przyznano świadczenie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, zobowiązana była do wnoszenia opłat za te usługi, których wysokość stanowił iloczyn ceny, wskaźnika odpłatności określonego w procentach, o którym mowa w ust.3 ww. rozporządzenia oraz liczby godzin świadczonych usług w ciągu miesiąca. Cena jednej godziny ww. usług wynosiła 50 zł i wynikała z umowy zawartej przez GOPS z podmiotem przyjmującym zlecenie realizacji zadania.

Należności z zadań zleconych ujmowane były na koncie 221-85228-0830 w jednostce realizującej zadanie – GOPS w Suchym Dębnie.

Rozliczenie dochodów budżetowych ujmowano na koncie 225-85228 „rozrachunki budżetu” w księgach organu finansowego – Gminy Suchy Dąb.

Kierownik GOPS, w piśmie złożonym w dniu 21.09.2017 r. poinformowała, że w 2016 roku nie były dokonywane umorzenia należności z tytułu opłat za ww. usługi opiekuńcze.

Kontrolująca poddała weryfikacji terminowość przekazywania w miesiącach styczeń – grudzień 2016 r. zrealizowanych dochodów budżetowych na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku. Stwierdzono, że Gmina stosowała się do terminów, określonych w art. 255 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. 2013 r. poz.885 z późn.zm.).

Jednocześnie poinformowano, że GOPS jako jednostka organizacyjna Gminy Suchy Dąb, przekazuje pobrane dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej do 13 i 23 dnia danego miesiąca według stanu dochodów na 10 i 20 dzień danego miesiąca.

W związku z tym, że nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych.

Wojewoda Pomorski

Dariusz Drelich